

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Col·loqui sobre la reforma del sistema electoral català

Barcelona, 6 de juny de 2011

La presidenta

Agraeixo la invitació d'adreçar-los unes paraules de cloenda, a la tercera, i darrera, sessió del cicle de sopars-col·loquis sobre la reforma del sistema electoral català, organitzat pel Círculo Equestre en col·laboració amb l'associació Acció per la Democràcia, l'objectiu de la qual és sensibilitzar la societat pel que fa a la necessitat de reformar el sistema electoral per a l'elecció directa dels diputats.

Els vull agrair l'interès i la implicació en una qüestió que interessa i afecta tothom, perquè està en relació amb la **democràcia representativa** que tenim i que reivindicco.

En aquest punt, la contribució del món acadèmic i de la societat civil és molt important, diria que imprescindible, en la mesura que aporta llum al debat sobre el que és possible i el que és desitjable pel que fa a la matèria que ens (pre)ocupa, que és com traduir la voluntat popular expressada en vots en la distribució dels escons. No es tracta només de mera aritmètica a l'entorn d'unes fórmules electorals, sinó de plantejar un debat més ampli que ens ajudi a reforçar la democràcia representativa mitjançant una consideració de totes les facetes que la implicació dels ciutadans i les ciutadanes té en el procés electoral.

Les meves reflexions, que faig des de la política activa, em porten a valorar el que tenim, més que no pas a lamentar el que ens manca. I vull compartir amb tots vos-tes un primer missatge d'orgull sobre la democràcia de què gaudim, i que és ben real. Evidentment que és millorable, i l'hem de millorar. El Parlament fa un esforç per obrir-se a la societat: fa anys que ho fa, i no s'atura en la seva voluntat de proximitat i de presència en els afers socials rellevants.

Molt sovint es lamenta que Catalunya sigui l'única comunitat autònoma que no hagi legislat sobre el seu sistema electoral. Però dipositar totes les esperances de regeneració democràtica en una legislació electoral nova i adequada és excessiu. Tal

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

com s'ha escrit, "les expectatives sobre què poden fer les lleis electorals són desorbitades." (Ferran Requejo, 'La Vanguardia', 7 de desembre del 2009)

Una nova llei electoral catalana ha de ser fruit d'un ampli consens, no solament perquè així ho reclama l'estatut d'autonomia de Catalunya —en tractar-se d'una llei de desenvolupament bàsic de l'estatut—, sinó perquè es tracta de regular les regles de joc democràtic: està en joc la foto fixa —la composició d'un ple— d'una realitat viva de la qual emana i que representa el poble de Catalunya; de lucidesa, perquè cal tenir ben presents l'entorn, una cultura política, els models de societats amb una llarga tradició democràtica; i de serenor, perquè és una matèria polièdrica, que reclama calma, no estirabots ni titulars, estalviar-nos prejudicis i llocs comuns. Per exemple, el vot en blanc, respectuós amb el sistema, i òbviament ben respectable. L'abstenció no sempre imputable a desafecció (abstenció tècnica —persones malaltes, desplaçades, gent gran...—). Cas extrem: la jornada electoral del 22M ens va permetre copsar l'adultesa democràtica dels veïns de la Vilella Alta (a la comarca del Priorat), amb una participació electoral del zero per cent, perquè van voler protestar contra les dues llistes fantasma presentades. Algú podria qualificar aquesta acció col·lectiva com una mostra de desafecció democràtica? No. Va ser un toc d'alerta a pràctiques partidistes gens encertades —per dir-ho d'una manera suau— a la recerca d'una democràcia veritablement representativa. Els ciutadans som cada vegada més exigents, cada vegada menys manipulables. I això és bo.

Estaran d'acord amb mi que, en abordar la legislació electoral, calen una tècnica impecable i el consens polític. Això ens ha de fer defugir les presses i les urgències històriques, i també reclama actuar sense prejudicis, amb generositat, però amb un treball discret, responsable, que sàpiga arribar a acords que permetin conciliar els requisits que estableix l'article 56 del nostre estatut: sufragi universal lliure, **igual**, directe i secret, i representació **proporcional**; representació **territorial** 'adequada'.

Cal tenir present que, a l'informe de la ponència, constituïda amb representants de tots els grups parlamentaris per elaborar una proposició de llei electoral de Catalunya —publicat al BOPC del 7 de maig de 2010—, tot i el desencís per la impossibilitat d'arribar a un acord, s'hi expressa el següent:

"Els ponents coincideixen finalment en una apreciació que en part explica també per què Catalunya (...) no ha aprovat una llei pròpia. Es constata que, malgrat les limitacions, el sistema electoral que s'aplica a les eleccions al Parlament de Catalunya ha propiciat uns efectes notablement proporcionals. D'acord amb l'índex de

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Rose, el grau de proporcionalitat des del 1995 ha estat sempre superior al 95 per cent; de fet, el sistema per elegir el Parlament se situa entre els tres més proporcionals dels que s'empren a Espanya per a les eleccions dels parlaments de les comunitats autònomes.”

Els vull reiterar l'agraïment per l'interès i la vàlua de les jornades, i per la implicació demostrada en els afers públics, que els avala i els honora.